

ปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม ในประเทศไทย

จรัสพร รัตนวิระประดิษฐ์*

รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจายะ**

บทคัดย่อ

หลังจากที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจาก ได้มีการเปลี่ยนแนวคิดในการประกอบกิจการโทรคมนาคมจากเดิมที่รัฐเป็นผู้ผูกขาดการให้บริการ มาสู่การเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และได้กำหนดให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ขึ้นใช้บังคับ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เพื่อทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม และการใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการดังกล่าว และต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หลักการ ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังคงเป็นไป ในแนวทางเดียวกันกับหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ขึ้นมาใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 โดยพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นองค์กรที่มีอำนาจในการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และการใช้คลื่นความถี่ในการประกอบ กิจการดังกล่าวแทน กทช. นอกจากนี้ พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดให้ กสทช. ในการ แต่งตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) เพื่อทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล การประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการวิทยุคมนาคมแทน กสทช. ตามที่กฎหมายกำหนดอีก ด้วย

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

จากการศึกษาพบว่าการใช้อำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม และการใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการดังกล่าวของ กทช. และ กสทช. นั้นยังไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ต้องการให้เกิดการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทยได้ ในทางตรงกันข้ามการใช้อำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของคณะกรรมการดังกล่าวยังก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่าง กทช. และ กสทช. กับผู้ประกอบการโทรคมนาคม และข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคมด้วยกันเอง ซึ่งสาเหตุประการสำคัญที่ก่อให้เกิดข้อพิพาทนั้นมีสาเหตุมาจากความบกพร่องของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของ กทช. และ กสทช. ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมในปัจจุบัน ซึ่งผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาดังกล่าวและแนวทางแก้ไขไว้แล้วซึ่งปรากฏอยู่ในหัวข้อต่อไป

1. ปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทย

1.1 ปัญหาความไม่ชัดเจนระหว่างอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานและขอบเขตในการใช้สิทธิเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทาน เพื่อให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญา

ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการไม่มีบทบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดใด กำหนดแนวทางในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานไว้เป็นการเฉพาะ อีกทั้งยังไม่มีข้อกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทาน เพื่อเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดข้อพิพาทในเรื่องการใช้สิทธิเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานเพื่อให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาสัมปทาน โดยบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานมักจะอ้างว่ารัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทาน ซึ่งได้แก่ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ไม่มีสิทธิในการเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาสัมปทาน อีกต่อไป เนื่องจากอำนาจในการกำกับดูแลดังกล่าวนั้นได้โอนไปเป็นอำนาจของ กทช. (กสทช.) โดยผลของกฎหมายแล้ว ทั้งที่ในความเป็นจริงนั้นสัญญาสัมปทานที่ทำขึ้นระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทยกับบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานในหลายฉบับยังคงมีผลสมบูรณ์อยู่ตามกฎหมาย

1.2 ปัญหาการกำกับดูแลการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 จะมีผลใช้บังคับ

ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการไม่มีบทบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดใด ๆ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 ไว้เป็นการเฉพาะ โดยจะมีก็แต่เพียงประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2556 ที่ได้กำหนดว่า บรรดาประกาศ ระเบียบ หรือข้อตกลงใดที่ได้ทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 และพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ซึ่งได้ทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศนี้ และที่คณะกรรมการจะกำหนดเพิ่มเติมต่อไปจนกว่าประกาศ ระเบียบ หรือข้อตกลงนั้นจะสิ้นผล

นอกจากนี้ ยังพบว่าข้อตกลงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 บางข้อตกลง เช่น ข้อตกลงระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เรื่อง การเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด และบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่นส์ เซอร์วิส จำกัด ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2556 เนื่องจากข้อตกลง เรื่อง การเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเฉพาะกรณีที่มีการต่อเรียกจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ดำเนินการโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยและบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยเข้าสู่โครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเท่านั้น และข้อตกลงดังกล่าวยังกำหนดให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ต้องชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge)) ให้กับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการชดเชยรายได้จากการปรับระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้เป็นระบบเดียวกันแต่เพียงฝ่ายเดียวในอัตราที่สูงกว่าอัตรา

ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เรื่อง การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2556

ดังนั้น จึงทำให้เกิดข้อพิพาทในเรื่องการชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตาม ข้อตกลงระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เรื่อง การ เชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด และบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่นส์ เซอร์วิส จำกัด โดยการสื่อสารแห่ง ประเทศไทย (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด มหาชน) และบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานจาก การสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้ง 3 ราย ซึ่งได้แก่ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด และบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่นส์ เซอร์วิส จำกัด อ้างว่าไม่มีหน้าที่ที่ จะต้องชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงดังกล่าว เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวขัด ต่อพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และการ เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 ข้อตกลงดังกล่าวจึงสิ้นผลไปโดยกฎหมายแล้ว อีกทั้ง บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้ง 3 ราย ได้มีการบอกเลิกข้อตกลงที่ ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว แต่ในขณะที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)) กลับมีความเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวได้รับการรับรองคุ้มครอง โดยกฎหมาย จึงยังคงมีผลสมบูรณ์ และใช้บังคับระหว่างคู่สัญญาได้

1.3 ปัญหาในเรื่องความไม่ชอบด้วยกฎหมายของประกาศคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการคุ้มครอง ผู้ใช้บริการ เป็นการชั่วคราว ในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556

ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการที่ การที่ กสทช. อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ องค์กัรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ในการออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีสิ้นสุดการ อนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 ขึ้นเพื่อกำหนด มาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีที่สัญญาสัมปทานสิ้นสุดลง โดย กำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ให้บริการโทรคมนาคมเป็นการชั่วคราวต่อไปอีกไม่เกิน 1 ปีนับแต่ วันสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน ในระหว่างที่ กสทช. ยังจัดสรรคลื่นความถี่ที่ผู้ให้บริการได้เคยให้บริการ ตามสัญญาสัมปทานให้ แก่ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่ยังไม่แล้วเสร็จนั้น ย่อมมีผลเป็นการขยาย ระยะเวลาของสัญญาสัมปทานการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ทำขึ้นระหว่างองค์การโทรศัพท์

แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย กับบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานที่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้อย่างแน่นอนที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ที่กำหนดให้ผู้รับสัมปทานในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทยมีสิทธิในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้สัญญาสัมปทานจนกว่าสัญญาสัมปทานจะสิ้นสุด นอกจากนี้ การกำหนดมาตรการดังกล่าวมีผลเป็นการขยายระยะเวลาในการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรรเพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาสัมปทานอีกด้วย

ดังนั้น การกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 จึงมีปัญหาในเรื่องความไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

2.1 แนวทางในการแก้ไขปัญหาคอนกรีตระหว่างอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานและของเขตในการใช้สิทธิเรียกร้องของ รัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานเพื่อให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญานั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า กสทช. ควรใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (6) และ (24) ที่กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และให้มีอำนาจในการออกระเบียบประกาศ หรือคำสั่งอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. โดย กสทช. ควรออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อกำหนดอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานและกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิเรียกร้องของ รัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานเพื่อให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาให้มีความชัดเจน โดยในการออกประกาศดังกล่าว กสทช. จะต้องพิจารณาจากแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทานที่ยังคงมีผลอยู่ในปัจจุบันประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งในการกำหนดเนื้อหาในประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อกำหนดอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานและกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิเรียกร้องของ รัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานเพื่อให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาควรมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(1) กสทช. ควรกำหนดในประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติให้การดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เป็นอำนาจของ กสทช. ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทาน

1. การกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับการให้บริการโทรคมนาคมแต่ละประเภท รวมถึงการปรับอัตราค่าบริการโทรคมนาคมแต่ละประเภท

2. การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้เพื่อใช้ในการให้บริการ

3. การตรวจสอบการดำเนินการกิจการโทรคมนาคมของบริษัทเอกชนที่เป็นผู้รับสัมปทานว่าเป็นไปตามที่กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนดหรือไม่

(2) กสทช. ควรกำหนดในประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติให้การดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้เป็นสิทธิเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นผู้สัญญาสัมปทาน

1. การเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานบำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทาน

2. การเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานส่งมอบอุปกรณ์ที่ติดตั้งในระบบ ให้แก่รัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทาน

3. การเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานแบ่งส่วนแบ่งรายได้และผลประโยชน์ที่มีขึ้นเนื่องจากการดำเนินการตามสัญญาสัมปทานให้กับรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทาน

4. การเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานดำเนินการจัดให้มีเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานไว้ที่อุปกรณ์ในระบบทั้งหมดที่เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นคู่สัญญาสัมปทาน

5. การเรียกร้องให้บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของโครงข่ายโทรคมนาคมให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ตามเงื่อนไขในสัญญาสัมปทาน

2.2 แนวทางในการแก้ไขปัญหาการกำกับดูแลการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 จะมีผลใช้บังคับนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า กสทช. ควรใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (8) และ (24) ที่กำหนดว่า ให้ กสทช. มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้หรือเชื่อมต่อ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งในกิจการประเภท

เดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภทให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการและผู้ลงทุน หรือระหว่างผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ และให้มีอำนาจในการออกระเบียบประกาศ หรือคำสั่งอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. โดย กสทช. ควรออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อกำหนดแนวทางในการกำกับดูแลการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงที่เกิดขึ้น ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในอัตราที่สะท้อนต้นทุน โดยใช้หลักการคำนวณแบบต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาว (long run incremental cost) ทั้งนี้ กสทช.อาจพิจารณากำหนดวิธีการคำนวณต้นทุนและอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอ้างอิงที่เหมาะสมสำหรับบางประเภทบริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้ นอกจากนี้ กสทช. ยังต้องกำหนดให้การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปในอัตราที่สะท้อนต้นทุนด้วย

(2) กำหนดให้มีการคำนวณค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในทุกกรณีที่มีการต่อเรียกจากโครงข่ายของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมรายหนึ่งไปยังโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมอีกรายหนึ่ง โดยคำนวณค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจากปริมาณทราฟฟิคที่ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแต่ละรายได้มีการส่งหากันตามความเป็นจริง

2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาความไม่ชอบด้วยกฎหมายของประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราว ในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 ดังกล่าวนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า กสทช. ควรที่จะเพิกถอนประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราว ในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 และ กสทช. ควรพิจารณากำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามแนวทางดังนี้ ก่อนที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลง กสทช. และผู้ให้บริการที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลงจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ให้บริการทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ให้บริการแสดงความจำเป็นในการย้ายไปใช้บริการกับผู้ให้บริการรายอื่นภายในกำหนดเวลา ก่อนที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลง และเมื่อผู้ใช้บริการได้แสดงความประสงค์ในการย้ายไปใช้

บริการกับผู้ให้บริการรายอื่น ผู้ให้บริการที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลงจะต้องเร่งดำเนินการตามความประสงค์ของผู้ใช้บริการ หากใกล้ระยะเวลาที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลงแล้วแต่ปรากฏว่าไม่อาจดำเนินการย้ายผู้ให้บริการไปยังผู้ให้บริการรายอื่นได้ตามความประสงค์ของผู้ใช้บริการได้ทั้งหมด กสทช. และผู้ให้บริการที่การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่จะสิ้นสุดลงจะต้องดำเนินการย้ายผู้ให้บริการส่วนที่เหลืออยู่ทั้งหมดไปยังคลื่นความถี่อื่นที่สามารถรับการโอนย้ายผู้ให้บริการส่วนที่เหลือได้ เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถให้บริการได้ต่อเนื่อง จากนั้นจึงจะดำเนินการโอนย้ายผู้ให้บริการไปยังผู้ให้บริการรายอื่นตามความประสงค์ของผู้ใช้บริการที่ได้แสดงความประสงค์ไว้แล้วให้เสร็จสิ้นต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ขจร เจียรนนท์. (2552). *การพัฒนาบริการโทรคมนาคมของประเทศไทย: กรณีศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคมมาใช้บังคับ* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร สถาบันบัญญัติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *รายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขกฎหมายโทรคมนาคมและการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- คมสัน บุญเทียม. (2553). “ผลประโยชน์จากกฎหมายการประกอบกิจการโทรคมนาคม.” *วารสารร่วมพฤษ*, 28(1).
- จันจิรา เอี่ยมมยุรา. (2556). *รายงานสรุปผลการเสวนาเฉพาะประเด็นปัญหาทางกฎหมายกรณีการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานคลื่น 1800 MHz และแนวทางการแก้ไขปัญหา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง. (2549). *การกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของไทยกับพันธกรณีการเปิดเสรีด้านการบริการโทรคมนาคมขององค์การการค้าโลก* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง. (ม.ป.ป.). *การเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- วิชัย เบญจรงค์กุล. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการกิจการโทรคมนาคมภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2550* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรไทย.

สรายุทธ์ บุญเลิศกุล. (ม.ป.ป.). *บทบาทขององค์กรอิสระในกิจการกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมกับการบริหารและการบังคับใช้หลักเกณฑ์การแข่งขันทางการค้า*. กรุงเทพฯ: สมาคมองค์กรวิชาชีพวิทยุ – โทรทัศน์ภาคประชาชน.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *บทเรียนการเปิดเสรีโทรคมนาคม และการประเมินผลการปฏิรูประบบโทรคมนาคมไทย*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ. (2550). *วิกฤตโทรคมนาคม: ที่มา เหตุผลและทางออก* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.